

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

5 май 2022 година*

„Преюдициално запитване — Директива 2014/59/ЕС — Банков съюз — Възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници — Членове 36, 73 и 74 — Защита на акционерите и кредиторите — Частично въвеждане преди изтичането на срока за транспониране — Поетапно транспониране — Харта на основните права на Европейския съюз — Член 17, параграф 1 — Право на собственост“

По дело C-83/20

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Supremo Tribunal Administrativo (Върховен административен съд, Португалия) с акт от 23 януари 2020 г., постъпил в Съда на 17 февруари 2020 г., в рамките на производство по дело

BPC Lux 2 Sàrl,

BPC UKI LP,

Bennett Offshore Restructuring Fund Inc.,

Bennett Restructuring Fund LP,

Queen Street Limited,

BTG Pactual Global Emerging Markets and Macro Master Fund LP,

BTG Pactual Absolute Return II Master Fund LP,

CSS LLC,

Beltway Strategic Opportunities Fund LP,

EJF Debt Opportunities Master Fund LP,

TP Lux HoldCo Sàrl,

VR Global Partners LP,

CenturyLink Inc. Defined Benefit Master Trust,

* Език на производството: португалски.

City of New York Group Trust,

Dignity Health,

GoldenTree Asset Management Lux Sàrl,

GoldenTree High Yield Value Fund Offshore 110 Two Ltd,

San Bernardino County Employees Retirement Association,

EJF DO Fund (Cayman) LP,

Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group SA

срещу

Banco de Portugal,

Banco Espírito Santo SA,

Novo Banco SA,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: Ал. Арабаджиев, председател на състава, I. Ziemele (докладчик), T. von Danwitz, P. G. Xuereb и A. Kumin, съдии,

генерален адвокат: G. Pitruzzella,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group SA, от D. Duarte Campos, T. Duarte и R. Oliveira, advogados, както и от P. Brito, J. Schmid Moura и S. Estima Martins, advogadas,
- за BPC Lux 2 Sàrl, BPC UKI LP, Bennett Offshore Restructuring Fund Inc., Bennett Restructuring Fund LP, Queen Street Limited, BTG Pactual Global Emerging Markets and Macro Master Fund LP, BTG Pactual Absolute Return II Master Fund LP, CSS LLC, Beltway Strategic Opportunities Fund LP, EJF Debt Opportunities Master Fund LP, TP Lux HoldCo Sàrl, VR Global Partners LP, CenturyLink Inc. Defined Benefit Master Trust, City of New York Group Trust, Dignity Health, GoldenTree Asset Management Lux Sàrl, GoldenTree High Yield Value Fund Offshore 110 Two Ltd, San Bernardino County Employees Retirement Association и EJF DO Fund (Cayman) LP, от N. Da Costa Silva Vieira и M. Marques Mendes, advogados, както и от D. Guimarães et A. Dias Henriques, advogadas,
- за Banco de Portugal, от T. Rosado, R. Esteves de Oliveira и P. Moura Pinheiro, advogados, както и от T. Tönnies, advogada,

- за португалското правителство, от L. Inez Fernandes, S. Jaulino, J. Marques и P. Barros da Costa,
- за Европейската комисия, от D. Triantafyllou, A. Nijenhuis, B. Rechena и A. Steiblytė,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 14 октомври 2021 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 36, 73 и 74 от Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 173, 2014 г., стр. 190), както и на член 17 от Хартата на основните права на Европейски съюз (наричана по-нататък „Хартата“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спора между BPC Lux 2 Sàrl, BPC UKI LP, Bennett Offshore Restructuring Fund Inc., Bennett Restructuring Fund LP, Queen Street Limited, BTG Pactual Global Emerging Markets and Macro Master Fund LP, BTG Pactual Absolute Return II Master Fund LP, CSS LLC, Beltway Strategic Opportunities Fund LP, EJF Debt Opportunities Master Fund LP, TP Lux HoldCo Sàrl, VR Global Partners LP, CenturyLink Inc. Defined Benefit Master Trust, City of New York Group Trust, Dignity Health, GoldenTree Asset Management Lux Sàrl, GoldenTree High Yield Value Fund Offshore 110 Two Ltd, San Bernardino County Employees Retirement Association и EJF DO Fund (Cayman) LP (наричани по-нататък „BPC Lux 2 и др.“), както и Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group SA (наричано по-нататък „Massa Insolvente“), от една страна, и Banco de Portugal, Banco Espírito Santo SA (наричана по-нататък „BES“) и Novo Banco SA, от друга страна, относно решението на Banco de Portugal от 3 август 2014 г. за реструктуриране на BES.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Член 36 от Директива 2014/59, озаглавен „Оценка за целите за реструктурирането“, гласи:
„1. Преди да предприемат действие по реструктуриране или да упражнят правомощието за обезценяване или преобразуване на съответните капиталови инструменти, органите за реструктуриране гарантират, че активите и задълженията на институцията или дружеството по член 1, параграф 1, буква б), в) или г) се оценяват справедливо, консервативно и реалистично от лице, което е независимо от публични органи, включително органа за реструктуриране, от институцията или дружеството по член 1, параграф 1, буква б), в) или г). [...]“

[...]

4. Оценката на стойността е предназначена:

[...]

д) когато се прилага инструментът „мостова институция“ или инструментът за обособяване на активи, да предостави данни за вземане на решението относно активите, правата, задълженията или акциите или другите инструменти на собственост, които трябва да бъдат прехвърлени, както и на решението относно размера на насрещната престация, която се дължи на институцията в режим на реструктуриране или, според случая, на собствениците на акциите или другите инструменти на собственост;

[...]

10. Оценка, която не отговаря на всички изисквания, предвидени в настоящия член, се счита за временна, докато независимо лице не извърши оценка, която съответства напълно на всички изисквания, предвидени в настоящия член. Последващата окончателна оценка на стойността се извършва веднага щом е практически осъществимо. Тя може да се извърши отделно от посочената в член 74 оценка или едновременно с нея и от същото независимо лице, но е различна от нея.

[...]“.

4 Член 73 от тази директива, озаглавен „Третиране на акционерите и кредиторите при частични прехвърляния и използване на инструмента за споделяне на загуби“, гласи:

„Държавите членки гарантират, че при прилагането на един или повече инструменти за реструктуриране и по-специално за целите на член 75:

а) освен в случаите, в които се прилага буква б), ако органите за реструктуриране прехвърлят само части от правата, активите и задълженията на институцията в режим на реструктуриране, полученото от акционерите и кредиторите, чиито вземания не са били прехвърлени, за техните вземания е най-малко равностойно на това, което биха получили, ако институцията в режим на реструктуриране беше ликвидирана чрез обичайно производство по несъстоятелност към момента на вземане на решението, посочено в член 82;

б) ако органите за реструктуриране приложат инструмента за споделяне на загуби, акционерите и кредиторите, чиито вземания са обезценени или преобразувани в капитал, не понесат по-големи загуби от тези, които биха понесли, ако институцията в режим на реструктуриране беше ликвидирана чрез обичайно производство по несъстоятелност към момента на вземане на решението, посочено в член 82“.

5 Съгласно член 74 от посочената директива, озаглавен „Оценка на разликата в третирането“:

„1. За целите на оценката дали акционерите и кредиторите биха получили по-добро третиране, ако по отношение на институцията в режим на реструктуриране бе започнало обичайно производство по несъстоятелност, включително, но не само, за целите на член 73, държавите членки гарантират, че оценката се извършва от независимо лице,

веднага след като е извършено действието или действията по реструктуриране. Тази оценка се различава от оценката по член 36.

2. С оценката по параграф 1 се определя:

- а) третирането, което акционерите и кредиторите или съответните схеми за гарантиране на депозити биха получили, ако по отношение на институцията в режим на реструктуриране, във връзка с която е извършено действие или действия по реструктуриране, бе започнало обичайно производство по несъстоятелност към момента на вземане на решението, посочено в член 82;
- б) действителното третиране, което са получили акционерите и кредиторите при реструктурирането на институцията в режим на реструктуриране; както и
- в) дали съществува разлика между третирането по буква а) и третирането по буква б).

3. За целите на оценката:

- а) допуска се, че по отношение на институцията в режим на реструктуриране, във връзка с която е извършено действие или действия по реструктуриране, е започнало обичайно производство по несъстоятелност към момента на вземане на решението, посочено в член 82;
- б) допуска се, че действието или действията по реструктуриране не са извършени;
- в) не се отчита предоставянето на извънредна публична финансова подкрепа на институцията в режим на реструктуриране.

[...]“.

6 Член 130 от Директива 2014/59, озаглавен „Транспониране“, гласи в параграф 1:

„Държавите членки приемат и публикуват до 31 декември 2014 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки.

Държавите членки прилагат тези мерки от 1 януари 2015.

Държавите членки прилагат разпоредбите, приети за спазването на дял IV, глава IV, раздел 5, най-късно от 1 януари 2016 г.“.

7 Съгласно член 131 от тази директива тя влиза в сила на 2 юли 2014 г., тоест на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз* на 12 юни 2014 г.

Португалското право

8 Португалският законодател одобрява правния режим на реструктурирането на банките с Декрет-закон № 31-А/2012 от 10 февруари 2012 г., като част от Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras (Общ режим на финансовите и кредитните институции, наричан по-нататък „RGICSF“).

- 9 Релевантните разпоредби на RGICSF, както следват от Декрет-закон № 31-А/2012, гласят:
„Член 145-В

Ръководен принцип при прилагането на действия за реструктуриране

1 – При прилагането на действия по реструктуриране следва да се съблюдава акционерите и кредиторите на кредитната институция да поемат преимуществено загубите на въпросната институция в съответствие с йерархията и при условията на равнопоставеност във всеки клас кредитори.

2 – Разпоредбата на предходния параграф не се отнася до депозитите, които са гарантирани съгласно членове 164 и 166.

Член 145-С

Прилагане на действията по реструктуриране

1 – Когато дадена кредитна институция не изпълнява или има сериозен риск да не изпълни изискванията за запазване на разрешението за упражняване на дейността ѝ, Banco de Portugal може да приложи следните действия по реструктуриране, ако това се налага за постигането на някоя от целите, предвидени в член 145-А:

- a) частична или пълна продажба на стопанска дейност на друга институция, която има разрешение за осъществяване на въпросната стопанска дейност;
- b) пълно или частично прехвърляне на стопанската дейност към една или няколко мостови банки.

2 – Действията по реструктуриране се прилагат, ако Banco de Portugal прецени, че е малко вероятно кредитната институция да успее в подходящ срок да осъществи необходимите действия, за да възстанови достатъчните условия на стабилност и пруденциални съотношения.

3 – За целите на разпоредбата на параграф 1 се приема, че за дадена кредитна институция е налице сериозен риск да не изпълни изискванията за запазване на разрешението за упражняване на дейността си, когато наред с други надеждни фактори, чиято релевантност се преценява от Banco de Portugal в светлината на целите, посочени в член 145-А, възникне някоя от следните ситуации:

- a) кредитната институция е понесла загуби или са налице основателни причини, за да се приеме, че в краткосрочен план може да понесе загуби, които да накърнят съответния дружествен капитал;
- b) активите на кредитната институция са станали по-малко или са налице основателни причини да се смята, че в краткосрочен план ще станат по-малко от съответните задължения;
- c) кредитната институция е в невъзможност да изпълни задълженията си или са налице основателни причини да се смята, че в краткосрочен план може да възникне такава невъзможност.

4 – Прилагането на действия по реструктуриране не зависи от предварителното прилагане на действия за корективна намеса.

5 – Прилагането на действия по реструктуриране не отменя възможността за прилагане във всеки един момент на едно или няколко действия на корективна намеса.

[...]

Член 145-F

[...]

5 – За целите на продажбата, предвидена в параграф 1 избраните от Banco de Portugal активи, пасиви, задбалансови позиции и управлявани активи трябва да бъдат подложени на оценка, извършена към момента на продажбата от независима институция, определена от Banco de Portugal, в посочен от нея срок за сметка на кредитната институция, като се използва методология за оценка, основана на пазарните условия и евентуално определена по справедливост стойност, която трябва да отчита положителната или отрицателната нематериална стойност от продажбата за институцията — купувач.

[...]

Член 145-H

Имущество и финансиране на мостовата банка

1 – Banco de Portugal прави подбор на активите, пасивите, задбалансовите позиции и управляваните активи, които ще бъдат прехвърлени към мостовата банка към момента на учредяването ѝ.

[...]

4 – Активите, пасивите, задбалансовите позиции и управляваните активи, избрани съгласно параграф 1, трябва да бъдат предмет на оценка, отнесена към момента на прехвърлянето, осъществена от независимо образувание, посочено от Banco de Portugal, в определен от нея срок за сметка на кредитната институция.

[...]

Член 145-I

[...]

3 – Полученото от продажбата приоритетно трябва да се разпредели пропорционално на отпускането:

- a) на Фонда за реструктуриране — всички суми, отпуснати съгласно член 145-H, параграф 5;
- b) на Фонда за гарантиране на депозитите или Фонда за гарантиране на кооперативните земеделски кредити — всички суми, отпуснати от член 145-H, параграф 6.

4 – След връщането на сумите, предвидени в предходния параграф, евентуалния остатък от полученото от продажбата се връща на първоначалната кредитна институция или на нейната маса на несъстоятелността, ако тази институция се намира в ликвидация.

[...]“.

10 RGICSF е изменен с Декрет-закон № 114-A/2014 от 1 август 2014 г., който изменя по-специално членове 145-B, 145-F, 145-H и 145-I. След изменението тези членове имат следното съдържание:

„Член 145-B [...]

1 – При прилагането на действията по реструктуриране, предвид целите на действията по реструктуриране, установени в предходния член, се следи за следното:

- a) акционерите на кредитната институция поемат приоритетно загубите на въпросната институция;
- b) кредиторите на кредитната институция поемат на следващо място и при условия на равнопоставеност, останалите загуби на въпросната институция в съответствие с йерархията на поредността на различните класове кредитори;
- c) никой кредитор на кредитна институция не може да поеме по-голяма загуба от тази, която би поел, ако институцията е в ликвидация.

[...]

3 – Ако след приключване на ликвидацията на кредитната институция, обект на действия по реструктуриране, се установи, че кредиторите на въпросната институция, чиито вземания не са прехвърлени към друга кредитна институция или мостова банка са поели загуби в размер, по-голям от изчисления съгласно оценката, предвидена в член 145-F, параграф 6 и в член 145-H, параграф 4 спрямо този, който биха поели, ако институцията беше в процес на ликвидация към момента, непосредствено предхождащ прилагането на действия по реструктуриране, те имат право да получат тази разлика от Фонда за реструктуриране.

Член 145-F [...]

[...]

6 – За целите на разпоредбата на член 145-B, параграф 3 оценката, посочена в предходния параграф включва и прогноза за равнището на възстановяване на вземанията на всеки клас кредитори според поредността, установена в закона в ситуация на ликвидация на кредитната институция към момента, непосредствено предхождащ прилагането на действия по реструктуриране.

[...]

Член 145-Н

[...]

4 – Активите, пасивите, задбалансовите позиции и управляваните активи, избрани съгласно параграф 1, трябва да бъдат обект на оценка, отнесена към момента на прехвърлянето, осъществена от независимо образувание, посочено от Banco de Portugal, в определен от нея срок за сметка на кредитната институция, като тази оценка за целите на член 145-В, параграф 3 трябва да включва и прогноза за равнището на възстановяване на вземанията на всеки клас кредитори според поредността, установена в закона в ситуация на ликвидация на първоначалната кредитна институция към момента, непосредствено предхождащ прилагането на действия по реструктуриране.

[...]

Член 145-І

[...]

3 – [...]:

- a) на Фонда за реструктуриране на всички средства, предоставени съгласно член 145-Н, параграф 6;
- b) на Фонда за гарантиране на депозитите или на Фонда за гарантиране на кооперативните земеделски кредити — всички суми, отпуснати съгласно член 145-Н, параграф 7“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 11 BES е една от основните кредитни институции в португалската банкова система.
- 12 Поради финансовото ѝ положение и сериозния и тежък риск от неизпълнение на задълженията на 3 август 2014 г. Banco de Portugal приема решение за реструктуриране на тази кредитна институция (наричано по-нататък „мярката за реструктуриране“).
- 13 Мярката за реструктуриране, приета на основание на RGICSF, изменен с Декрет-закон № 114-А/2014, уточнява по-специално, че ако не бъдат приети по спешност действия по реструктуриране, BES неизбежно би стигнала до спиране на плащанията и до отнемане на разрешението за упражняване на дейност като кредитна институция с последващо образувание на производство по несъстоятелност, което би представлявало огромен системен риск и сериозна заплаха за финансовата стабилност.
- 14 Тази мярка води до създаването на мостова банка, Novo Banco S.A., на която са прехвърлени някои активи, пасиви, задбалансови позиции и управлявани от BES активи.
- 15 BPC Lux 2 и др. притежават подчинени облигации, емитирани от BES. Massa Insolvente притежава пряко и непряко дялове от дружествения капитал на BES.

- 16 ВРС LUX 2 и др. и Massa Insolvente оспорват мярката за реструктуриране пред националните юрисдикции и в този контекст твърдят по-специално, че тази мярка е била приета в нарушение на правото на Съюза.
- 17 Запитващата юрисдикция, Supremo Tribunal Administrativo (Върховен административен съд, Португалия), който е сезиран с две жалби, подадени от ВРС LUX 2 и др., от една страна, и Massa Insolvente, от друга, има съмнения относно съвместимостта на приложимата национална правна уредба с правото на Съюза, и по-специално с Директива 2014/59 и с член 17 от Хартата. Освен това, като се има предвид обстоятелството, че към датата на приемане на мярката за реструктуриране срокът за транспониране на Директива 2014/59 все още не е изтекъл, тази юрисдикция иска да се установи дали с приемането на Декрет-закон № 114-A/2014, който транспонира частично посочената директива, португалският законодател може да застраши сериозно постигането на целения от Директивата резултат.
- 18 При тези обстоятелства Supremo Tribunal Administrativo (Върховен административен съд) решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
 - „1) Трябва ли правото на Съюза, и по-специално член 17 от [Хартата] и Директива 2014/59/ЕС [...], и по-специално членове 36, 73 и 74, да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, приложена във връзка с действия по реструктуриране, изразяващи се в създаване на мостова институция и инструмент за обособяване на активи, с която частично се транспонира посочената директива, преди да е изтекъл срокът за транспонирането ѝ, като:
 - а) не предвижда осъществяване на справедлива, разумна и реалистична оценка на активите и пасивите на институцията — обект на действия по реструктуриране, преди тяхното приемане;
 - б) не предвижда заплащане на евентуална компенсация в зависимост от оценката, посочена в предходната буква, на институцията — обект на реструктуриране, или според случая на притежателите на акции или на други инструменти на собственост, но вместо това само предвижда, че евентуалният остатък от полученото от продажбата на мостовата банка трябва да бъде върнат на първоначалната кредитна институция или на нейната маса на несъстоятелността;
 - в) не предвижда, че акционерите на институцията — обект на действия по реструктуриране, имат право да получат сума, не по-малка от тази, която биха получили, ако институцията е била изцяло ликвидирана съгласно обичайното производство по несъстоятелност, а предвижда единствено този механизъм на защита за кредиторите, чиито кредити не са били прехвърлени;
 - г) не предвижда оценка, независимо от оценката по буква а), предназначена да установи дали акционерите и кредиторите биха получили по-благоприятно третиране, ако институцията — обект на реструктуриране, беше започнала обичайното производство по несъстоятелност?

2) С оглед на практиката на Съда, установена в решение от 18 декември 1997 г., *Inter-Environnement Wallonie (C-129/96, EU:C:1997:628)* [...], може ли национална правна уредба като разглежданата в главното производство, с която частично се транспонира Директива 2014/59/ЕС, да застраши сериозно постигането на целения с посочената директива резултат, по-специално с членове 36, 73 и 74 от нея в контекста на прилагането на действия по реструктуриране?“

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 19 Тъй като, както е видно от формулировката на първия въпрос, запитващата юрисдикция иска да се установи дали националната правна уредба, приложима към разглежданата в главното производство мярка за реструктуриране, е съвместима, от една страна, с членове 36, 73 и 74 от Директива 2014/59 и от друга страна, с член 17 от Хартата, най-напред следва да се установи дали тези разпоредби са приложими към спора по главното производство.
- 20 В това отношение, на първо място, трябва да се отбележи, че съгласно член 131 от Директива 2014/59 тя влиза в сила, с изключение на член 124, на 2 юли 2014 г., а съгласно член 130 срокът за транспонирането ѝ е изтекъл на 31 декември 2014 г.
- 21 От това следва, че към датата на приемане на мярката за реструктуриране — 3 август 2014 г., срокът за транспониране на Директива 2014/59 не е изтекъл.
- 22 Съгласно постоянната съдебна практика обаче преди изтичането на срока за транспониране на дадена директива държавите членки не могат да бъдат упреквани, че още не са приели мерки за въвеждането ѝ в своето законодателство (решения от 18 декември 1997 г., *Inter-Environnement Wallonie, C-129/96, EU:C:1997:628*, т. 43 и от 27 октомври 2016 г., *Милев, C-439/16 PPU, EU:C:2016:818*, т. 30 и цитираната съдебна практика).
- 23 Освен това отново съгласно постоянната съдебна практика една директива може да има непосредствено действие едва след изтичането на определения срок за транспонирането ѝ в законодателството на държавите членки (решение от 17 януари 2008 г., *Velasco Navarro, C-246/06, EU:C:2008:19*, т. 25 и цитираната съдебна практика).
- 24 Следователно, както отбелязва по същество генералният адвокат в точка 35 от заключението си, жалбоподателите в главното производство не могат да се позовават пред запитващата юрисдикция на членове 36, 73 и 74 от Директива 2014/59, тъй като тези разпоредби не са приложими към спора по главното производство.
- 25 На второ място, що се отнася до приложимостта на член 17 от Хартата, следва да се припомни, че съгласно член 51, параграф 1 от Хартата нейните разпоредби се отнасят за държавите членки единствено когато те прилагат правото на Съюза.
- 26 Всъщност от постоянната съдебна практика следва, че основните права, гарантирани в правния ред на Съюза, се прилагат във всички случаи, уредени от правото на Съюза, но не и извън тези случаи. В тази връзка Съдът е постановил, че не може да преценява с оглед на Хартата национална правна уредба, която не попада в обхвата на правото на Съюза. За

сметка на това, когато такава уредба попада в приложното поле на посоченото право, във връзка с преюдициалното запитване Съдът трябва да даде всички насоки за тълкуване, необходими за преценката на националната юрисдикция относно това дали тази правна уредба е съобразена с основните права, чието спазване Съдът гарантира (решения от 26 февруари 2013 г., Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, т. 19 и от 13 декември 2017 г., El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, т. 33 и цитираната съдебна практика).

- 27 Ето защо, за да се установи дали дадена национална мярка е свързана с „прилагането на правото на Съюза“ по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата, следва наред с други обстоятелства да се провери дали предназначението на разглежданата национална правна уредба е да се приложи разпоредба от правото на Съюза, от какво естество е тази правна уредба и дали нейните цели са различни от следваните от правото на Съюза, въпреки че тя може косвено да му влияе, и дали в правото на Съюза съществува конкретна уредба на съответната материя или уредба, която може да ѝ влияе (решение от 22 януари 2020 г., Baldonedo Martín, C-177/18, EU:C:2020:26, т. 59 и цитираната съдебна практика).
- 28 В случая, от една страна, в отговора си на поставените от Съда въпроси португалското правителство посочва, че одобряването на Декрет-закон № 31-А/2012 има за цел изпълнението и спазването на едно от задълженията, които Португалската република е поела в рамките на Меморандума за разбирателство относно условията на икономическата политика от 17 май 2011 г., сключен между португалската държава, от една страна, и съвместната мисия на Европейската комисия, Международния валутен фонд и Европейската централна банка, от друга.
- 29 В това отношение, както следва от текста му, правното основание на този Меморандум за разбирателство е член 3, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 407/2010 на Съвета от 11 май 2010 година за създаване на европейски механизъм за финансово стабилизиране (ОВ L 118, 2010 г., стр. 1). Тъй като правното основание на този регламент е член 122, параграф 2 ДФЕС, Меморандумът за разбирателство е част от правото на Съюза.
- 30 Както обаче отбелязва генералният адвокат в точка 48 от заключението си, когато държава членка приема мерки за изпълнение на задължения, поети в меморандум за разбирателство, който е част от правото на Съюза, тя прилага това право по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата.
- 31 От друга страна, в акта за преюдициално запитване изрично е посочено, че Декрет-закон № 114-А/2014, който изменя Декрет-закон № 31-А/2012 преди приемането на мярката за реструктуриране на 3 август 2014 г., представлява мярка за частично транспониране на Директива 2014/59 и следователно мярка за прилагане на правото на Съюза по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата.
- 32 От това следва, както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 49 от заключението си, че разпоредбите на Хартата са приложими към спора по главното производство.

- 33 При тези обстоятелства следва да се приеме, че с първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 17 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, приложима в контекста на мярка за реструктуриране, чиято цел е създаването на мостова институция и на инструмент за разделяне на активи, който:
- не предвижда осъществяване на справедлива, разумна и реалистична оценка на активите и пасивите на институцията — обект на действия по реструктуриране, преди тяхното приемане,
 - не предвижда заплащане на евентуална компенсация в зависимост от посочената в предходното тире оценка на институцията — обект на реструктуриране, или според случая на притежателите на акции или на други инструменти на собственост,
 - не предвижда, че акционерите на институцията — обект на действия по реструктуриране, имат право да получат сума, не по-малка от тази, която биха получили, ако институцията е била изцяло ликвидирана съгласно обичайното производство по несъстоятелност, а предвижда единствено този механизъм на защита за кредиторите, чиито кредити не са били прехвърлени, и
 - не предвижда оценка, независимо от оценката по първото тире, предназначена да установи дали акционерите и кредиторите биха получили по-благоприятно третиране, ако институцията — обект на реструктуриране, беше започнала обичайното производство по несъстоятелност.
- 34 Както е видно от преписката, с която разполага Съдът, този въпрос се поставя, от една страна, тъй като *Massa Insolvente* и *ВРС Lux 2* и др. са посочили пред запитващата юрисдикция, че разглежданата в главното производство национална правна уредба не предвижда нито извършването на справедлива, разумна и реалистична оценка на активите и пасивите на институцията, обект на мярката за реструктуриране, преди приемането ѝ, нито заплащането на евентуална компенсация въз основа на тази оценка на институцията, обект на реструктурирането, или съответно на притежателите на акции или на други инструменти на собственост. Според жалбоподателите в главното производство обаче целта на тези изисквания, които се съдържат в член 36, параграфи 9 и 10 от Директива 2014/59, е да се изпълни изискването по член 17, параграф 1, второ изречение от Хартата, съгласно което всяко лишаване от собственост трябва да бъде компенсирано със справедливо и своевременно обезщетение.
- 35 От друга страна, *Massa Insolvente* и *ВРС Lux 2* и др. поддържат, че в националната правна уредба, която се прилага към разглежданата в главното производство мярка за реструктуриране, няма принцип, който да гарантира, че акционерите няма да търпят по-големи загуби от тези, които биха претърпели, ако институцията беше ликвидирана в рамките на обичайно производство по несъстоятелност (принцип „no creditor worse off“). Подобно изискване обаче, което се съдържа по-специално в членове 73 и 74 от Директива 2014/59, имало за цел да гарантира, че намесата в правото на собственост не е непропорционална по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата.
- 36 В това отношение следва да се отбележи, че съгласно член 17, параграф 1 от Хартата всеки има право да се ползва от собствеността на имуществото, което е придобил законно, да го ползва, да се разпорежда с него и да го завещава. Никой не може да бъде лишен от своята

собственост, освен в обществена полза, в предвидените със закон случаи и условия и срещу справедливо и своевременно обезщетение за понесената загуба. Ползването на имуществото може да бъде уредено със закон до степен, необходима за общия интерес.

- 37 Съгласно член 52, параграф 3 от Хартата, доколкото тя съдържа права, съответстващи на права, гарантирани от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), техният смисъл и обхват са същите като дадените им в ЕКПЧ. Тази разпоредба обаче не пречи правото на Съюза да предоставя по-широка защита. От това следва, че за целите на тълкуването на член 17 от Хартата следва да се вземе предвид практиката на Европейския съд по правата на човека относно член 1 от Протокол № 1 към ЕКПЧ, който прогласява защитата на правото на собственост като минимален праг на закрила (вж. в този смисъл решение от 21 май 2019 г., Комисия/Унгария (Права на ползване върху земеделски земи), C-235/17, EU:C:2019:432, т. 72 и цитираната съдебна практика).
- 38 Както приема в постоянната си практика по член 1 от Протокол № 1 към ЕКПЧ и Европейският съд по правата на човека, следва да се уточни, че член 17, параграф 1 от Хартата съдържа три отделни норми. Първата, която се съдържа в първото изречение и има общ характер, конкретизира принципа на зачитане на правото на собственост. Втората, която се съдържа във второто изречение от този параграф, се отнася до лишаването от собственост и го подчинява на определени условия. Що се отнася до третата, която се съдържа в третото изречение от посочения параграф, тя признава на държавите правото по-специално да регламентират ползването на имуществото до степен, необходима за общия интерес. Това обаче не са норми, които нямат връзка помежду си. Втората и третата норма се отнасят до конкретни примери за засягане на правото на собственост и трябва да се тълкуват в светлината на принципа, залегнал в първата норма (вж. в този смисъл ЕСПЧ, решение от 25 март 2014 г., Vistinš и Perepjolkins с/у Латвия, CE:ECHR:2012:1025JUD007124301, § 93 и цитираната съдебна практика).
- 39 На първо място, що се отнася до въпроса дали член 17, параграф 1 от Хартата е приложим към ограничения на правото на собственост върху акции или облигации, които могат да се търгуват на капиталовите пазари, като разглежданите в главното производство, следва да се отбележи, първо, че предоставената с тази разпоредба защита се отнася до права с имуществена стойност, от които от гледна точка на съответния правен ред възниква едно признато правно положение, което позволява самостоятелното упражняване на тези права от и в полза на техния носител (решение от 21 май 2019 г., Комисия/Унгария (Права на ползване върху земеделски земи), C-235/17, EU:C:2019:432, т. 69 и цитираната съдебна практика).
- 40 В това отношение, както по същество подчертава генералният адвокат в точка 110 от заключението си, акции или облигации, които могат да се търгуват на капиталовите пазари, като разглежданите в главното производство, имат имуществена стойност и предоставят на носителя си признато правно положение, което позволява самостоятелното упражняване на произтичащите от тях права.
- 41 Освен това от практиката на Европейския съд по правата на човека относно член 1 от Протокол № 1 към ЕКПЧ следва, че акциите и облигациите, които могат да се търгуват на капиталовите пазари, трябва да се смятат за „имущество“, което може да бъде обект на закрилата, гарантирана с посочения член 1 (ЕСПЧ, решение от 20 септември 2011 г., Shesti Mai Engineering OOD и др. с/у България, № 17854/04, CE:ECHR:2011:0920JUD001785404,

§ 77; ЕСПЧ, решение от 21 юли 2016., Mamatas и др. с/у Гърция, CE:ECHR:2016:0721JUD006306614, § 90; ЕСПЧ, решение от 19 ноември 2020 г., Project-trade d.o.o. с/у Хърватия, CE:ECHR:2020:1119JUD000192014, § 75).

- 42 Второ, безспорно е, че разглежданите в главното производство акции или облигации, които могат да се търгуват на капиталовите пазари, са придобити законно.
- 43 От това следва, че акции или облигации, които могат да се търгуват на капиталовите пазари, като разглежданите в главното производство, попадат в приложното поле на член 17, параграф 1 от Хартата.
- 44 На второ място, що се отнася до въпроса дали мярка за реструктуриране, която е приета в съответствие с национална правна уредба като разглежданата в главното производство, представлява лишаване от собственост по смисъла на член 17, параграф 1, второ изречение от Хартата или представлява правна уредба относно ползването на имущество по смисъла на трето изречение от тази разпоредба, следва да се отбележи, че съгласно практиката на Европейския съд по правата на човека, за да се установи сдали е налице лишаване от собственост, следва да се провери не само дали е налице формално отнемане или отчуждаване, но и дали спорното положение е равнозначно на фактическо отчуждаване (вж. в този смисъл ЕСПЧ, решение от 28 юли 1999 г., Immobiliare Saffi с/у Италия, CE:ECHR:1999:0728JUD002277493, § 46; ЕСПЧ, решение от 29 март 2010 г. Depalle с/у Франция, CE:ECHR:2010:0329JUD003404402, § 78).
- 45 В случая е безспорно, че мярката за реструктуриране, приета в съответствие с разглежданата в главното производство правна уредба, не предвижда формално отнемане или отчуждаване на съответните акции или облигации. По-специално тази мярка не лишава принудително, изцяло и окончателно притежателите на тези акции или облигации от правата, произтичащи от тях (вж. в този смисъл решение от 21 май 2019 г., Комисия/Унгария (Права на ползване върху земеделски земи), C-235/17, EU:C:2019:432, т. 81).
- 46 Що се отнася до въпроса дали приемането на такава мярка може да доведе до фактическо отчуждаване, Massa Insolvency и BPC Lux 2 и др. изтъкват по същество, че прехвърлянето в полза на Novo Banco на определени активи, пасиви, имущество и управлявани от BES активи, извършено с точка 2 от мярката за реструктуриране в съответствие с член 145-Н от RGICSF, изменен с Декрет-закон № 114-A/2014, е довело до значително обезценяване на стойността на тази кредитна институция.
- 47 В това отношение, дори да се предположи, че това наистина е така, от това обстоятелство не може непременно да се направи изводът, че мярката за реструктуриране, приета в съответствие с разглежданата в главното производство национална правна уредба, представлява такова фактическо отчуждаване. Всъщност най-напред от текста на член 145-С от RGICSF следва, че мярка за реструктуриране, която е приета в съответствие с тази правна уредба, се прилага спрямо кредитна институция само ако тя е проблемна или има вероятност да стане проблемна, което обаче трябва да се установи от запитващата юрисдикция, тъй като става дума за тълкуване на националното право. По-нататък, от текста на член 145-I, параграф 4 от RGICSF следва, че евентуалният остатък от приходите от продажбата след връщане на сумите, отпуснати от фонда за реструктуриране и от гаранционните фондове, трябва да бъде върнат на първоначалната кредитна институция или на нейната маса на несъстоятелността, ако тя е в ликвидация. Накрая, от акта за

преюдициално запитване е видно, че ако разглежданата в главното производство мярка за реструктуриране не бе предприета по спешност, въпросната кредитна институция неизбежно би стигнала до спиране на плащанията и до производство по несъстоятелност.

- 48 Както обаче подчертава генералният адвокат в точки 115 и 116 от заключението си, в тази хипотеза следва да се приеме, че загубата на стойност на имуществото, което може да се ползва от защитата, гарантирана с член 17, параграф 1 от Хартата, се дължи не на мярката за реструктуриране, а на това, че кредитната институция е проблемна или има вероятност да стане проблемна.
- 49 От това следва, че мярка за реструктуриране, приета в съответствие с национална правна уредба като разглежданата в главното производство, не представлява лишаване от собственост по смисъла на член 17, параграф 1, второ изречение от Хартата. Ето защо не следва да се проверява, както поддържат жалбоподателите в главното производство и както бе припомнено в точка 38 от настоящото решение, дали тази мярка отговаря на предвидените във второто изречение условия, а именно лишаването от собственост да е в обществена полза и да се заплати справедливо и своевременно обезщетение.
- 50 Това не променя факта, че приемането на мярка за реструктуриране в съответствие с разглежданата в главното производство правна уредба, която предвижда по-специално прехвърлянето на мостова банка на активи на кредитна институция, представлява правна уредба на ползването на имущество по смисъла на член 17, параграф 1, трето изречение от Хартата, която може да засегне правото на собственост на акционерите на кредитната институция, чието икономическо положение е засегнато, както и правото на собственост на кредиторите, като притежателите на облигации, чиито вземания не са били прехвърлени на мостовата институция.
- 51 Както следва от текста на тази разпоредба, ползването на имуществото може да бъде уредено със закон до степен, необходима за общия интерес. В това отношение от член 52, параграф 1 от Хартата следва, че могат да бъдат налагани ограничения на упражняването на закрепените в нея права, стига тези ограничения да са предвидени в закон, да зачитат основното съдържание на същите права и при спазване на принципа на пропорционалност да са необходими и действително да отговарят на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора (решения от 21 май 2019 г., Комисия/Унгария (Права на ползване върху земеделски земи), C-235/17, EU:C:2019:432, т. 88 и от 16 декември 2020 г., Съвет и др./К. Chrysostomides & Co. и др., C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P и C-604/18 P, EU:C:2020:1028, т. 155 и цитираната съдебна практика).
- 52 В случая, първо, безспорно е, че ограниченията за упражняване на правата по член 17, параграф 1 от Хартата, които се съдържат в мярката за реструктуриране, са предвидени в закон — в приложимите разпоредби на RGICSF, изменени с Декрет-закон № 114-A/2014.
- 53 Второ, тъй като, както бе посочено в точки 49 и 50 от настоящото решение, мярка за реструктуриране, приета в съответствие с национална правна уредба като разглежданата в главното производство, не води до лишаване от собственост, а представлява правна уредба относно ползването на имущество, тя не може да засегне същността на правото на собственост (вж. в този смисъл решение от 16 юли 2020 г., Adubef и др., C-686/18, EU:C:2020:567, т. 89).

- 54 Трето, трябва да се констатира, че такава мярка отговаря на признати от Съюза цели от общ интерес по смисъла на член 52, параграф 1 от Хартата. Всъщност, както следва от практиката на Съда, приемането на мерки за реструктуриране в банковия сектор отговаря на преследвана от Съюза цел от общ интерес, а именно да се гарантира стабилността на банковата система в еврозоната като цяло (вж. по аналогия решение от 20 септември 2016 г., *Ledra Advertising и др./Комисия и ЕЦБ*, C-8/15 P—C-10/15 P, EU:C:2016:701, т. 71 и цитираната съдебна практика), както и да се избегне системен риск (решение от 16 юли 2020 г., *Adusbef и др.*, C-686/18, EU:C:2020:567, т. 92 и цитираната съдебна практика).
- 55 Четвърто, що се отнася до въпроса дали съдържащите се в мярката за реструктуриране ограничения на упражняването на правата, посочени в член 17, параграф 1 от Хартата, надхвърлят необходимото за постигането на разглежданите в главното производство цели от общ интерес, трябва да се припомни, че с оглед на специфичната икономическа обстановка държавите членки разполагат с широко поле на преценка, когато приемат решения в икономическата област, и че те са в по-добра позиция да определят мерките, чрез които може да се осъществи преследваната цел (решение от 13 юни 2017 г., *Florescu и др.*, C-258/14, EU:C:2017:448, т. 57).
- 56 Освен това Съдът вече е постановил, че макар да е налице ясен общ интерес да се гарантира в целия Съюз силна и съгласувана подкрепа на инвеститорите, не може да се счита, че при всички обстоятелства този интерес има предимство пред общия интерес, състоящ се в гарантирането на стабилността на финансовата система (решение от 19 юли 2016 г., *Tadej Kotnik и др.*, C-526/14, EU:C:2016:570, т. 91). Защитата на този интерес от държавите членки обаче изисква в този контекст да им бъде предоставена свобода на преценка (ЕСПЧ, решение от 7 ноември 2002 г., *Olczak c/y Полша*, CE:ECHR:2002:1107DEC003041796, § 77; ЕСПЧ, решение от 10 юли 2012 г., *Grainger и др. c/y Обединено кралство*, CE:ECHR:2012:0710DEC003494010, § 36).
- 57 В случая изглежда, като това трябва да се провери от запитващата юрисдикция, че правната уредба, приложима към разглежданата в главното производство мярка за реструктуриране, съдържа разпоредби, които отчитат в достатъчна степен положението и интересите на акционерите и кредиторите на съответната кредитна институция в рамките на провежданите в съответствие с тази правна уредба процедури за реструктуриране.
- 58 На първо място, що се отнася до кредиторите на разглежданата в главното производство институция, от предоставената от запитващата юрисдикция информация всъщност е видно, че кредиторите, чиито вземания не са били прехвърлени, имат право да получат сума, не по-малка от тази, която биха получили, ако институцията е била ликвидирана изцяло съгласно обичайно производство по несъстоятелност.
- 59 На второ място, що се отнася до акционерите на разглежданата в главното производство институция, следва да се припомни, от една страна, както вече бе посочено в точка 47 от настоящото решение, че от текста на член 145-С от RGICSF следва, че мярка за реструктуриране се прилага спрямо кредитна институция само в случай, че тази институция е проблемна или е вероятно да стане проблемна. Освен това съгласно член 145-В, параграф 1, буква а) от RGICSF, предвид целите на мерките за реструктуриране, прилагането на мярка за реструктуриране е насочено към това да се гарантира по-специално, че акционерите на кредитната институция ще поемат преимуществено загубите на въпросната институция. Както обаче подчертава генералният адвокат в точка 126 от заключението си, следва да се приеме, че по принцип загубите,

които ще понесат акционерите на дадена банка в затруднено положение, ще имат един и същ мащаб, независимо дали са в резултат от решение за обявяване в несъстоятелност, или от мярка за реструктуриране.

- 60 От друга страна, от член 145-I от RGICSF следва, че тази разпоредба съдържа специален механизъм за защита на правата на акционерите, тъй като параграф 4 от този член предвижда, че остатъкът от полученото от продажбата на имуществото на мостовата институция трябва да бъде върнат на банката, обект на реструктуриране, или на нейната маса на несъстоятелността, след внасянето на получените суми във фонда за реструктуриране и във гаранционните фондове. Изглежда обаче, че тази разпоредба по принцип позволява, което обаче трябва да се провери от запитващата юрисдикция, да се гарантира икономическата неутралност на действието по реструктуриране и да не се лишава първоначалната кредитна институция или нейната маса на несъстоятелността от сумата, получена при продажбата на имуществото на мостовата институция след връщане на сумите, платени от различните фондове като заем.
- 61 При тези обстоятелства и като се има предвид посочената в точки 55 и 56 от настоящото решение свобода на преценка, следва да се приеме, че член 17, параграф 1, трето изречение от Хартата допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която не съдържа изрична разпоредба, гарантираща, че акционерите няма да понесат по-големи загуби от тези, които биха понесли, ако институцията е била ликвидирана към датата на приемане на мярката за реструктуриране (принцип „no creditor worse off“).
- 62 С оглед на изложените по-горе съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 17, параграф 1 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, приложима в контекста на мярка за реструктуриране, която, позволявайки по принцип гарантирането на икономическата неутралност на тази мярка за реструктуриране и имайки за предмет създаването на мостова институция и на инструмент за разделяне на активи, не предвижда в изрична разпоредба:
- осъществяването на справедлива, разумна и реалистична оценка на активите и пасивите на институцията — обект на действия по реструктуриране, преди тяхното приемане,
 - заплащането на евентуална компенсация, в зависимост от тази оценка, на институцията — обект на реструктуриране, или според случая на притежателите на акции или на други инструменти на собственост,
 - че акционерите на институцията — обект на действия по реструктуриране, имат право да получат сума, не по-малка от тази, която биха получили, ако институцията е била изцяло ликвидирана съгласно обичайното производство по несъстоятелност, а предвижда единствено този механизъм на защита за кредиторите, чиито кредити не са били прехвърлени,
 - оценка, независимо от оценката по първото тире, предназначена да установи дали акционерите и кредиторите биха получили по-благоприятно третиране, ако институцията — обект на реструктуриране, беше започнала обичайното производство по несъстоятелност.

По втория въпрос

- 63 С втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали частичното транспониране от държава членка в националната правна уредба относно реструктурирането на кредитни институции на някои разпоредби на Директива 2014/59 преди изтичането на срока за транспонирането ѝ може да застраши сериозно постигането на целения с посочената директива резултат по смисъла на решение от 18 декември 1997 г., *Inter-Environnement Wallonie* (C-129/96, EU:C:1997:628).
- 64 Както бе посочено в точки 20—22 от настоящото решение, срокът за транспониране на Директива 2014/59, влязла в сила на 2 юли 2014 г., е изтекъл на 31 декември 2014 г., от което следва, че Португалската република не може да бъде упрекната, че не е приела мерки за въвеждане на тази директива в своя правен ред към датата на приемане на мярката за реструктуриране — 3 август 2014 г.
- 65 Въпреки това обаче съгласно постоянната съдебна практика в срока за транспониране на дадена директива държавите членки, които са нейни адресати, следва да се въздържат от приемане на разпоредби, които могат да застрашат сериозно постигането на целения с тази директива резултат (решения от 18 декември 1997 г., *Inter-Environnement Wallonie*, C-129/96, EU:C:1997:628, т. 45, от 26 май 2011 г., *Stichting Natuur en Milieu* и др., C-165/09—C-167/09, EU:C:2011:348, т. 78 и от 25 януари 2022 г., *VYSOČINA WIND*, C-181/20, EU:C:2022:51, т. 75).
- 66 Това задължение за въздържане, което за всички национални органи следва да се разбира в смисъл, че се отнася до предприемането на всякакви мерки от общ или специален характер, които са в състояние да доведат до такъв отрицателен ефект (решение от 11 септември 2012 г., *Nomarchiaki Aftodioikisi Aitolokarnanias* и др., C-43/10, EU:C:2012:560, т. 57 и цитираната съдебна практика). От друга страна, от датата, на която дадена директива влиза в сила, юрисдикциите на държавите членки следва да се въздържат, доколкото е възможно, от тълкуване на вътрешното право по начин, който може след изтичане на срока за транспониране да се застраши сериозно постигането на целта, преследвана с тази директива (решения от 4 юли 2006 г., *Adeneler* и др., C-212/04, EU:C:2006:443, т. 123 и от 23 април 2009 г., *VTB-VAB* и *Galatea*, C-261/07 и C-299/07, EU:C:2009:244, т. 39).
- 67 В случая запитващата юрисдикция иска да се установи дали Декрет-закон № 114-A/2014 от 1 август 2014 г., за който е безспорно, че е транспонирал правилно, но само частично, някои разпоредби на Директива 2014/59, като е изменил членове 145-B, 145-F, 145-H и 145-I от RGICSE, може да застраши сериозно постигането на предписания от тази директива резултат.
- 68 В това отношение разбира се трябва да се припомни, че националната юрисдикция е компетентна да прецени дали националните разпоредби, чиято законосъобразност се оспорва, могат да застрашат сериозно постигането на предписания от директивата резултат (вж. в този смисъл решения от 18 декември 1997 г., *Inter-Environnement Wallonie*, C-129/96, EU:C:1997:628, т. 45 и 46 и от 5 април 2011 г., *Société fiduciaire nationale d'expertise comptable*, C-119/09, EU:C:2011:208, т. 19 и цитираната съдебна практика), като тази проверка трябва по необходимост да се основава на една обща преценка, като се отчетат в тяхната съвкупност всички политики и мерки, предприети на съответната национална територия (решение от 26 май 2011 г., *Stichting Natuur en Milieu* и др., C-165/09—C-167/09, EU:C:2011:348, т. 81).

- 69 Съдът обаче е компетентен да се произнесе по въпроса дали частичното транспониране от държава членка на някои разпоредби на дадена директива преди изтичането на срока за транспонирането ѝ по принцип може да застраши сериозно постигането на предписания от тази директива резултат.
- 70 В това отношение следва да се отбележи, първо, че Съдът вече е постановил, че държавите членки могат да приемат временни разпоредби или да прилагат директивата поетапно. В такива хипотези несъответствието с Директивата на преходни вътрешноправни разпоредби или нетранспонирането на някои разпоредби на Директивата не биха застрашили непременно постигането на предписания от нея резултат (решение от 18 декември 1997 г., *Inter-Environnement Wallonie*, C-129/96, EU:C:1997:628, т. 49). Възможност в тази хипотеза следва да се приеме, че този резултат винаги може да бъде постигнат чрез окончателното и пълно транспониране на посочената директива в определените срокове.
- 71 Второ, както бе припомнено в точка 66 от настоящото решение, задължението за въздържане, на което се позовава Съдът, по-специално в точка 45 от решение от 18 декември 1997 г., *Inter-Environnement Wallonie* (C-129/96, EU:C:1997:628), трябва да се разбира в смисъл, че се отнася до предприемането на всякакви мерки от общ или специален характер, които могат да застрашат сериозно постигането на предписания от съответната директива резултат.
- 72 Както обаче подчертава по същество генералният адвокат в точки 79 и 80 от заключението си, след като приемането от държава членка на дадена мярка има за цел да транспонира, макар и частично, директива на Съюза и това транспониране е правилно, не може да се счита, че приемането на такава частична мярка за транспониране може да породите такива отрицателни последици, тъй като тя неминуемо сближава националната правна уредба с директивата, която тази правна уредба транспонира, и така допринася за постигането на целите на тази директива.
- 73 От това следва, че частичното транспониране от държава членка на някои разпоредби на директива преди изтичането на срока за транспонирането ѝ по принцип не може да застраши сериозно постигането на предписания от тази директива резултат.
- 74 С оглед на изложените по-горе съображения на втория въпрос следва да се отговори, че частичното транспониране от държава членка в националната правна уредба относно реструктурирането на кредитни институции на някои разпоредби на Директива 2014/59 преди изтичането на срока за транспонирането ѝ по принцип не може да застраши сериозно постигането на целения с посочената директива резултат по смисъла на решение от 18 декември 1997 г., *Inter-Environnement Wallonie* (C-129/96, EU:C:1997:628).

По съдебните разноски

- 75 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

- 1) Член 17, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, приложима в контекста на мярка за реструктуриране, която, позволявайки по принцип гарантирането на икономическата неутралност на тази мярка за реструктуриране и имайки за предмет създаването на мостова институция и на инструмент за разделяне на активи, не предвижда в изрична разпоредба:
 - осъществяването на справедлива, разумна и реалистична оценка на активите и пасивите на институцията — обект на действия по реструктуриране, преди тяхното приемане,
 - заплащането на евентуална компенсация, в зависимост от тази оценка, на институцията — обект на реструктуриране, или според случая на притежателите на акции или на други инструменти на собственост,
 - че акционерите на институцията — обект на действия по реструктуриране, имат право да получат сума, не по-малка от тази, която биха получили, ако институцията е била изцяло ликвидирана съгласно обичайното производство по несъстоятелност, а предвижда единствено този механизъм на защита за кредиторите, чиито кредити не са били прехвърлени,
 - оценка, независимо от оценката по първото тире, предназначена да установи дали акционерите и кредиторите биха получили по-благоприятно третиране, ако институцията — обект на реструктуриране, беше започнала обичайното производство по несъстоятелност.
- 2) Частичното транспониране от държава членка в националната правна уредба относно реструктурирането на кредитни институции на някои разпоредби на Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета преди изтичането на срока за транспонирането ѝ по принцип не може да застраши сериозно постигането на целения с посочената директива резултат по смисъла на решение от 18 декември 1997 г., *Inter-Environnement Wallonie (C-129/96, EU:C:1997:628)*.

Подписи